

Incipit plogus Bonauenture
in itinerariū mentis in deū

In principio. primū
pncipiū a q̄ aucte
illuminationes descē
dunt tanq̄ a prē lu
minū/ a q̄ est omne
datū optimū a donū pfectū. prēm
scz eternū iūoco p filiū eius dñm
nosty **I**hesū xp̄m: vt itercessione
sc̄ssime v̄ginis **M**arie genitricis
eiusdē dei et dñi nostri **I**hesu xp̄i
et beati fr̄cisci ducis a patris nr̄i
det illuminatoꝝ oculos mētis nr̄e
ad dirigendos pedes nr̄os in viā
pacis illiꝝ. q̄ erupat oēm sensum
quā pacē euāgelisauit et dedit do
minꝝ noster ih̄s xp̄s. **C**uiꝝ p̄dica
tionis repetitoꝝ fuit pat̄ noster
sanctꝝ fr̄ciscus in om̄i sua p̄dica
tione pacē in p̄ncipio a fine annū
cians. in om̄i salutatione pacem
optans. in om̄i contēplatione ad
extaticā pacē suspirās. tanq̄ ciuis
illius ih̄sm de q̄ dicit ille vir paz
is. qui cū h̄is q̄ oderūt pacē eāt
pacificus. **R**ogate q̄ ad pacē sūt
iherusalē. **S**ciebatur em̄ q̄ tronꝝ sa
lomonis nō erat nisi in pacē cum
scriptū sit **I**n pacē factꝝ est locus
eius. et habitatio eiꝝ in syon. **C**ū
igitꝝ exēplo beatissimi patris nr̄i
fr̄cisci h̄ac pacē anhelō spiritu
quererē. ego peccatoꝝ q̄ loco illiꝝ
patris bt̄ssimi/ p̄ eius t̄nsitū sep
timꝝ in generali fratꝝ ministerio/
p̄ oīa indignꝝ succedo. contigit vt
nuū d̄mo āno p̄ ipsiꝝ beati p̄ris

t̄nsitū. xxxij.º. ad montē aluerne
tanq̄ ad locū quietū. amore quez
rendi pacē spiritꝝ declināre ibiqz
existens. dū mente tractarē aliq̄s
mētales ascēsiōes in deū. int̄ alia
occurrit illud miraculū/ qd̄ in pre
dicto cōtigit loco ipsi beato fran
cisco de uisione videlicet seraph ala
ti instar crucifixi. in cuiꝝ considera
tione stativisū ē mihi/ q̄ visio illa
p̄tendēt ipsiꝝ patris nostri suspē
sionē in cōtemplādo/ et viā p̄ quā
venitur ad eā. **N**am p̄ senas alas
illas recte intelligi p̄nt sex illumi
nationū suspēsiōes q̄bus aīa q̄si
q̄busdā gradibꝝ a itineribꝝ dispo
nitur vt transeat ad pacē p̄ extati
cos excessꝝ sapie xp̄iane. **V**ia aut̄
nō est nisi p̄ ardētissimū amorem
crucifixi. qui adeo paulū ad t̄ciū
celū raptū trāsfecit in xp̄m/ vt
diceret xp̄o **C**onfixꝝ sū cruci. uiuo
ego iam nō ego. uiuit aut̄ in me
xp̄s/ qui etiā adeo mentē fr̄cisci
absorbuit. q̄ mens in eius carne
patuit. dū sacratissima passionis
stigmata in corpore suo aīa mortē
p̄ biēniū deportauit. **E**ffigies igitꝝ
sex alarū seraphicay insinuat sex
illuminationes scalaes. que a crea
turis incipiūt. et p̄ducūt vsqz ad
deū. ad quē nemo intrat recte nisi
p̄ crucifixū. **N**ā qui nō intrat per
hostiū in ouile. sed ascēdit aliūde
ille fur est et latro. **S**i q̄s vero per
hostiū itroierit. ingredietꝝ a egre
dietur a pasua iuuet/ p̄pter qd̄
dicit ioh̄anes in apocalypsi. **B**t̄i
q̄ lauāt vestimēta sua in sanguine
aa j

agni: vt sit potestas eoy in ligno vite. et p portas ingrediatur ciuitatem. qñ diceret. q p cōtemplationem ingredi nō pōt in iherusalē supnā/ nisi p sanguinē agni itret tanq̄ p portā. Nō em̄ dispositus est aliq̄ modo ad cōtemplationes diuinas q̄ ad mentales duant excessus/ nisi cū daniele sit vir desideriorū. Desideria autē i nobis inflāntur dupliciter. scz p clamorem orōnis/ que rugire facit a gemitu cordis. a p fulgorē speculationis q̄ mens ad radios lucis directissime et intētissime se cōuertit. Igit̄ ad gemitū orōnis per xpm crucifixū. per cuius sanguinē purgam̄ a sordib⁹ vicioy. p̄mū quidē lectorē inuito. ne forte credat q̄ sibi sufficiat lectio sine vñctione. speculatione sine deuotione. iuestigatio sine ammiratione. circūspectio sine exultatione. industria sine pietate. sciētia sine caritate. itelligētia sine hūilitate. studiū absqz grā. speculum absqz sapia dimitus ispirata. Preuentis igit̄ diuina grā hūilib⁹ et pijs/ cōpunctis a deuotis/ vñctis oleo leticie et amatorib⁹ diuine sapie/ a eius desiderio inflāntis vacare volentib⁹ ad deū magnificandū amandū a etiā degustandū speculationes sbiectas ppono. in finuans qd̄ paz aut nihil est speculū exterius ppositū/ nisi speculū mētis nostre tersū fuerit a politū. Exerce igitur te hō dei p̄us ad stīmulū cōsciētie remordētē anteq̄ oculos eleues ad radios sapie in

eius speculo relucentes/ ne forte ex ipsa speculatione radioy i grauiorē incidat foueā tenebrarū. Placuit autē distinguē tractatū in septē capitula p̄mittendo titulos ad faciliorē itelligentiā dicēdoy. Nōgo igit̄ q̄ magis p̄setur intentio scribētis q̄ opus. magis dictoy sensus q̄ sermo inculcus. magis veritas q̄ sermonū venustas. magis exercitatio affectus q̄ eruditio intellect⁹. Quod vt fiat nō est hāc speculationū p̄gress⁹. p̄functorie trāscurrēd⁹. sed morosissime ruminādus. P̄mū capitulum de gradibus ascētionis in deū a de speculatione ipsius p̄ vestigia eius in vniuerso. **S**ecūm de speculatione dei in vestigijs suis in h̄ sensibili mundo. **T**ercū de speculatione dei p̄ suā imaginē naturalibus potencijs insignitā. **Q**uartū de speculatione dei i sua imagine donis ḡtuitis reformata. **Q**intū de speculatione diuine vnitatis per eius nomen p̄mariū quod est esse. **S**extū de speculatione beatissime trinitatis in eius noie quod est bonū. **S**eptimū de excessu mentali et mistico in quo requies dat̄ itellectui/ affectu totaliter in deū p̄ excessum trāsēunte.

Incipit speculatio pauperis in deserto.

Primū capitulū de gradibus ascētionis in deum et de speculatione ipsius per vestigia eius in vniuerso.

Beatus vir cui? est auxiliū
abs te ascēiones in cor
de suo disposuit in valle
lacrimay in loco quē posuit. Cū
beatitudo nichil aliud sit q̄ sumi
boni fructio. et sumū bonū sit sup̄
nos. null? p̄t effici beat? nisi sup̄
se ipsū ascendat. nō ascensu cor
porali/ sed ascensu cordiali. Sed
sup̄ nos leuari non possum? nisi
p̄ virtutē superiorē nos eleuantē
Quātūcūq; em̄ grad? inferiorēs
disponatur nichil fit. nisi diuinū
auxiliū comite? Diuinū aut̄ auxi
liū comita? eos. q̄ petunt ex corde
humilit̄ a deuote. a h̄ est ad ipsū
suspirare in hac lacrimay valle.
qd̄ fit per feruentē orōnē Oratio
igitur mater a origo ē sursum actio
nis in deū. Ideo dyonisi? in libro
de mystica theologia volens nos
instruē ad excessus mētales p̄mo
p̄mittit orationē Orem? igitur a
dicam? ad dominū deum nostrū.
Deduc me domine in via tua. et
ingrediar in veritate tua. Letetur
cor meum vt timeat nomen tuū
In hac orōne illuminam? ad cog
noscendū dīne ascensionis ḡdus
Cū em̄ h̄m statū conditionis nr̄e
ipsa rerū vniuersitas sit scala ad
ascendendū in deū. et in reb? q̄dā
sint restigiū. quedā imago. quedā
corpōalia. quedā spūalia. quedā
tēporalia. quedā euiterna. ac p̄
hoc quedā extra nos/ quedā itra
nos. ad hoc q̄ pueniam? ad p̄mū
p̄ncipiū cōsiderandū. quod ē
spūalissimū a eternū a supra nos

oportet nos transire per restigiū
qd̄ est corpōrale a tēporale. et ex
nos. et hoc est deduci in via dei.
Oportet etiā nos itrare ad mētē
nostrā q̄ est imago dei euiterna a
spūalis a intra nos/ et h̄ est ingre
di in veritatē dei Oportet etiā nos
trēscendē ad eternū spūalissimū
a sup̄ nos aspiciēdo ad p̄mū p̄n
cipiū/ et hoc est letari i dei noticia
et reuerentia maiestatis. Hec est
igitur via triū diey in solitudine
Hec est triplex illuminatio vni?
diei et p̄ma est sicut vespera. sc̄da
sicut mane. tertia sicut meridies.
Hec respicit triplīcē rex existen
tiam sc̄z in materia in itelligentia
et in arte diuina sc̄dm quā dictū
est fiat/ fecit/ et factū est. Hec etiā
respicit triplīcē substantiā in xp̄o
qui est scala nr̄a. sc̄z corpōrale/ spi
rituale et diuinā Sc̄dm hunc tri
plīcē p̄gressū mens nr̄a tres has
bet aspect? p̄ncipales. Vn? est ad
corpōralia exteriora. sc̄dm quem
vocatur aīalitas seu sensualitas.
Alius ad eterna intra se et in se/
sc̄dm quē dicit spūs. terti? est ad
eterna sup̄ se sc̄dm quē d̄z mens.
Ex quib? omnib? disponē se debz
ad cōscendendū in deū vt ipsū di
ligat ex tota mētē. ex toto corde.
et ex tota aīa. in q̄ consistit p̄fecta
legis obſuatio a simul cū h̄ sapia
xp̄iana Qm̄ autē q̄libet p̄dictoy
modoꝝ geminat? sc̄dm q̄ contingit
cōsiderare deū vt alpha a o. seu in
quantū cōtingit vidē deū in vnoꝝ
quoq; p̄dictoy modoꝝ. vt p̄ spe

culū/ et vt in speculo/ seu qz vnae
 queqz istarū cōsiderationū habet
 cōmisceri alteri sibi diuīte. et has
 let cōsiderari i sua puritate. Hinc
 est qz necesse est hos tres gradus
 pncipales ascendē ad senariū. vt
 sicut deus sex diebus p̄fecit vniū
 sum mundū. a in septimo requeuit
 sic minor mundus sex gradibus illu
 minationum sibi succedentiū ad
 quietē cōtēplationis ordinatissis
 me pducatur. In cuius rei figura/
 sex gradibus ascendebat ad tronū
 salomonis Seraphim q̄ vidit ysa
 ias. senas alas hēbāt p̄ sex dies
 vōuit de moysē de medio caligis
 nis. a x̄ps post sex dies vt dicit in
 Matheo duxit discipulos i mō
 tem et transfiguratus est ante eos.
E iuxta igitur sex gradus ascensionis
 in deū sex sūt gradus potētiaz aīe/
 p quos ascendim. ab imis ad sū
 ma/ ab exterioribus ad intima/ a tē
 poralibus ad etna scz sensus ima
 ginatio/ ratio intellectus. intelligentia
 et apex mentis seu syndereffis
 scintilla. Hos gradus habem. in no
 bis plantatos p naturā/ deforma
 tos p culpā/ reformatos p grām
 purgandos p iusticiā/ exercēdos
 p scienciā/ p̄ficiēdos p sapientiā
 Scdm em̄ p̄mā nature institutio
 nem creatus fuit homo habilis ad
 cōtēplationis quietē. et ideo po
 suit eū deus in paradiso deliciaz/
 sed auertens se a vero lumine ad
 mutabile bonū incuruat. ē ipse
 p culpā p̄p̄riā. et totū gen. suū p
 originale peccatū/ qd̄ dupliciter

infectat hūanā naturā/ scz ignorantia
 mentē/ et cōcupiscentia carnem.
 ita qz execat. hō et incuruatus sit
 tenebris sedet/ a celi lumē nō videt
 nisi sibi succurrat grā cum iusticia
 cōtra cōcupiscentiā. et scientia cū
 sapia cōtra ignorantia. qd̄ totū
 fit p ihesū x̄pm q̄ factus est nob
 a deo sapia a iusticia a sanctificas
 tio et redēptio. Qui autē sit dei v̄nis
 et sapia. sit verbū incarnatū plenū
 gracie et veritatis. gratiā a veritatē
 fecit. gratiā scz caritatis infudit. q̄
 autē sit de corde puro/ a conscientia
 bona. a fide non ficta totā animā
 rectificat scdm̄ triplīcē aspectum
 sup̄ dictū. Scientiā veritatis edo
 cuit h̄m̄ triplīcē modū theologie
 scz symbolice/ p̄prie/ a mystice. vt
 p̄ symbolice/ recte vtamur sensibi
 libus. p̄ p̄prie/ recte intelligibilibus
 p̄ mystice/ rapiamur ad sup̄mens
 tales excessus. Qui ergo vult in
 deū ascendē. necesse est vt vitata
 culpa deformante naturā/ natura
 les potētias exercēat ad grām re
 formantē. hoc p̄ orōnē. ad iusti
 ciam purificantē. hoc in cōuersa
 tione. ad scientiā illuminantē. hoc
 in meditatione. ad sapiāz p̄ficiēt
 tem. h̄ in cōtēplatione. Sic igitur
 ad sapiāz nem venit nisi p̄ grā
 iusticiā et sciam/ sic ad cōtēplatio
 nem nem venit nisi p̄ meditatio
 nem p̄spiciā/ cōuersationē scām/
 et orōnē deuotā. Sicut igitur gratia
 fundamentū est rectitudinis volū
 tatis. a illustrationis p̄spicue ratio
 nis/ sic p̄mo orandum est nobis.

deinde sancte viuendū. tercio spe-
culo veritatis intēdendū. et intē-
dendo gradatī ascendendū quosq;
vniat' ad montē excelsū vt videat-
tur deus deoz in syon. **Q**uonia
igitur p'us est ascendē q' descēdē
in scala iacob. p'mū gradū ascen-
sionis collocauit in mo/ponendo
totū istuz mundū sensibile nobis
tanq' speculū p' qd' transeam' ad
deū opificē sūmū vt sim' veri he-
brei transētes de egypto ad t'ra
patrib' repromissā. sim' et xp'ia-
ni cū xp'o transeuntes ex h' mundo
ad patrē. sim' et sapie amatores
q' vocat' et dicit' **T**ransite ad me oēs
q' cupiscitis me. et a generatio-
nib' meis adimplemini. **A** magni-
tudine nāq; speciei et creaturē/cog-
noscibile poterit hoz creator vi-
deri. **R**elucet autē creatoris sūma
potētia. sapiētia. et beniuolētia in
rebus creatis scdm q' h' tripliciē
nūciat sensus carnis sensui interi-
ori. **S**ensus em' carnis aut deseruit
intellectui rōnabili inuestiganti
aut fidelit' credenti. aut intellectu-
liter cōtemplāti. **C**ontēplans/
cōsiderat rez existentiā actualem
credens rez decursū habitualem/
ratio cinās rez p'cellentia poten-
tialē. **P**mo modo aspect' cōtem-
plantis res in seipsis cōsiderans.
videt in eis pond' /numery et men-
surā. **P**ond' q' ad finē vbi inclinā-
tur. numery q' distinguuntur. et mē-
surā qua limitātur. **A**c p' h' videt
in eis modū speciei et ordinē nec
nō substantiā/ v'utē et opationē

ex quib' cōsurgere potest sicut ex
vestigio ad intelligendū potētā
sapiētia et benignitatē creatoris
imensā. **S**ecundo modo aspect' fidelit'
cōsiderans hūc munduz attendit
originē decursū et terminū. **N**am
fide credim' aptata esse secula ver-
bo vite. fide credim' triū legū tem-
pora scz nature scpture et grē sibi
succedere et ordiatissime decurrisse
fide credim' mundū p' finale iū-
diciū terminandū fore. **I**n p'mo
potētā. in scdo p'uidentiā. in t'cio
iusticiā sūmi p'ncipij aduertētes.
Tercio mō aspect' rōcinātis in-
uestigans videt quedā tantū esse.
quedā aut t'm esse et viuere. que-
dam vero esse viuere et discernē.
Et p'ma quidē esse minora. scdū a
media. tercia meliora. **V**idet iterū
qdā esse corporalia. quedā parti
corporalia. partim spūalia/ ex quo
adūt aliq' esse mere spūalia tanq'
vtrisq; meliora et digniora. **V**idet
nihilomin' quedā esse mutabilia
et corruptibilia vt terrestria. qdā
mutabilia et incorruptibilia vt ce-
lestia. ex quo aduertit quedā esse
imutabilia et incorruptibilia vt su-
percelestia. **E**x h' ergo visibilib' cō-
surgit ad cōsiderandū dei potēs-
tiam sapiam et bonitatē vt entem
viuentē et itelligētē/ mere spūalē/
et incorruptibile et intrāsmutabile
Hec aut cōsideratio diūficat'
scdm septiformē additionē creatu-
rarū q' est dīne potētie sapie et bo-
nitatis testimoniū septiforme. si
cōsideret' auctay rez origo/ magni

tudo/multitudo/pulchritudo/plenitudo opatio et ordo. **O**rigo nāq; rez scdm creationē/distinctionē/et ornatū quātū ad opa sex diez dīnā p̄dicat potentiā/aīcta de nichilo pducentē/sapīam/aīcta lucide distinguētē/et bonitatē aīcta largiter adoznantē. **M**agnitudo autē rez scdm molē lōgitudinis/latitudinis/et p̄funditatis. scdm excellentiā v̄tutis longe lateq; et p̄funde se extendētis: sicut patet in diffusionē lucis s̄m efficaciam opationis intīne cōtinuē et diffuſe/sicut p̄ in opatione ignis/mānifeste indicat imensitatē potētīe sapīe et bonitatī trīni dei/ q̄ in aīctis creaturis p̄ potētīā p̄ntiam et essentiā ī arcūsc̄ptus existit. **M**ultitudo v̄o rerū scdm diūſitatē generalē/speciālē/et īdiuidualē ī s̄b̄stātia/in forma seu figurā et efficacīa v̄ltra oēm hūanā estimationē manifeste trīū p̄dcārū cōditionū in deo imensitatē īsinuat et oñdit. **P**ulchritudo autē rez s̄m v̄arietātē luminū/figuraz et colorū in corporibus simplicib; /mixtis/et etiā cōplexionatis sicut in corporib; celestibus et mineralib; sicut lapidibus et metallis/plātis et aīalibus tūa p̄dicta euidentē p̄clamat. **P**lenitudo autē rez scdm q̄ materia est plena formis scdm rōnes seminales. **F**orma est plenitudo secundū actiuā potentiā. v̄tus est plena effectib; scdm efficientiam id ipsū manifeste dedarat. **O**peratio multiplex scdm q̄ ē natural

scdm q̄ est artificial/ scdm q̄ est moralis/sua multiplicissimavarietate/ostendit imensitatē illi? v̄tutis/artis et bonitatis/q̄ quidez est omnib; causa essendi/ratio itelligendi et ordoviuēdi. **O**rdo autē secundū rōnē ducationis /situationis et influētie scz p̄ p̄us et posterū? superū? et inferū? /nobili? et ignobili? in libro creaturē īsinuat manifeste p̄mi p̄ncipiū/p̄mitatē/sublimitatē/et dignitatē quātū ad imensitatē potētīe. **O**rdo vero dīnaz legū p̄ceptoz et iudicioz in libro scripture imensitatē sapīe. **O**rdo autē dīnoz sac̄mentoꝝ b̄nficioꝝ et retributionū in corpore ecclesie imensitatē bonitatis/ ita q̄ ipse ordo nos in p̄mū et sūmū potētīssimū et sapiētīssimū et optimū euidentissime manu ducit. **Q**ui igitur tantis rerū creaturaz splēdorib; nō illustrat̄ oecus est. q̄ tantis clamorib; nō exat̄ surdus est. q̄ ex omnib; hīs effectib; deū nō laudat mutus est. q̄ ex tātis indicīis p̄mū p̄ncipiū nō aduertit stultus est. **A**peri ergo oculos. aures spirituales admoue/labia tua solve et cor tuū appone. vt in omnibus creaturis deū tuū videas/audias/laudes/diligas et colas. magnifices et honores. ne forte cōtra te vniūsus orbis terraz īsurgat. **N**ā ob hoc pugnabit orbis terraz contra insensatos. et contra sensatis exit materia glorie q̄ scdz p̄phetā p̄nt dicere. **D**electasti me dñe ī factū tuā et in operibus manū tuarū

exultabo. quia magnificata sunt opera tua domine. omnia in sapientia fecisti: impleta est terra possessione tua.

De speculatione dei in vestigijs suis in hoc sensibili mundo.

Capitulum secundum

Sed quoniam cum speculum sensibilium non solum contingit contemplari deum per ipsa tanquam per vestigia. verum etiam in ipsis in quantum est in eis per essentiam potentiam et potentiam. et hoc considerare est altius quam percedere. ideo huiusmodi consideratio secundum tenet locum tanquam secundum contemplationis gradus. quod debemus manuduci ad contemplandum deum in cunctis creaturis que ad mentem nostram intrant per corporales sensus.

Notandum igitur quod iste mundus sensibilis qui dicitur megacosmos intrat ad animam nostram que dicitur microcosmos. in minor mundo per portas quinque sensuum secundum ipsorum sensibilium apprehensionem oblectationem et diiudicationem. Quod patet sic. nam in eo quod sunt generantia. quedam generata quedam regentia hec et illa. Generantia sunt corpora simplicia scilicet corpora celestia et quatuor elementa. Nam ex elementis per virtutem lucis reconciliantis contrarietatem elementorum in mixtis habent generari et produci quecumque generantur et producantur per operationem virtutis naturalis. Generata vero sunt corpora ex elementis composita. sicut mineralia vegetabilia sensibilia et corpora humana. Regentia hec et illa sunt substantie spirituales siue omnino coniuncte sunt anime brutales. siue coniuncte separabiliter ut sunt

spiritus rationales. siue omnino separate. ut sunt spiritus celestes que sunt per intellectus intelligentias. nos angelos appellamus. Quibus secundum philosophos competit mouere corpora celestia. ac per hoc eis attribuitur administratio vniuersi suscipiendo a prima causa. scilicet deo virtutis influentiam. quam refundunt secundum operationem gubernationis quod respicit reprobam consistentiam naturalem. Secundum autem theologos attribuitur eis deo regimen vniuersi secundum imperium summi dei. quantum ad opera reprobationis. secundum que dicitur administratores spiritus missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis.

Homo igitur que dicitur minor mundus habet quinque sensus que sunt quinque portas per que intrat cognitio omnium que sunt in mundo sensibili in anima ipsi. Nam per visum intrat corpora sublimia luminosa et cetera colorata. per tactum vero corpora solida et terrena. Per tres vero sensus in medios intrant in media ut per gustum aquea. per auditum aerea. per odoratum vaporabilia. que aliqua habent de natura humida aliqua de aerea. aliqua de ignea seu calida. sicut patet in fumo ex aromatis resolutis. Intrant igitur per has portas tanquam corpora simplicia que etiam disposita etiam ex hijs mixta. Quod vero sensu percipimus. non solum habent sensibilia particularia que sunt lux. sonus. odor. sapor. et quatuor primarie qualitates que apprehendit tactus. verum etiam sensibilia communia que sunt numerus magnitudo figura que sunt motus. et omne quod mouetur ab alio mouetur. et quodam seipsum mouetur et que sunt in anima. Dum per

hos quoniam sensus / motus corporum
apprehendimus manuducimus ad
cognitionem motuum spiritualium tanquam
per effectum in cognitionem causarum
Intrat igitur quantum ad tria rerum
genera in animam humanam per apprehensionem
totius mundi iste sensibilis per sensibilia
apprehensionem. Hec autem sensibilia
exteriora sunt. quae primo ingrediuntur
in animam per portas quoniam sensuum.
Intrant inquam non per substantias
suas sed per similitudines suas / primo
generatas in medio / a de medio in
organo exteriori / a de organo ex-
teriori in interiori / et de hoc in po-
tentiam apprehensivam. Et sic
generatio speciei in medio. et de
medio in organo. et conuersio po-
tentie apprehensivae super illam facit
apprehensionem omnium eorum quae exteriora
anima apprehendit. Ad hanc app-
hensionem si fit rei convenientis sequi-
tur oblectatio. Delectatur autem sensus
in obiecto per similitudinem ab-
stractam praepo / vel ratione speciosita-
tis sicut in visu. vel ratione suavitatis
sicut in odoratu et auditu. vel ratione
salubritatis sicut in gustu et tactu
appropate loquendo. **O**mnis autem
delectatio est ratione proportionalita-
tis. Sed quoniam species tenet rationem for-
mae virtutis / et operationis. secundum quod
habet respectum ad principium a quo
manat / ad medium per quod transit
ad terminum in quem agit. Ideo propor-
tionalitas aut attenditur in simili-
tudine secundum quod tenet rationem speciei
seu formae. et sic dicitur speciositas. quae
pulchritudo nichil aliud est quam equa-

litas numerosa. seu quidam partium
fusus cum coloris suavitate. Aut at-
tenditur proportionalitas in quantum
tenet rationem potentie seu virtutis. sic
dicitur suavis / aut virtus agens non im-
proportionaliter excedit recipien-
tem. quae sensus tristatur in extremis
et in medijs delectatur. Aut attenditur
proportionalitas in quantum tenet rationem
efficaciae impressionis quae tunc est pro-
portionalis quoniam agens imprimendo re-
plet indigentiam patientis et hoc est sal-
uare et nutrire ipsum. quod maxime ap-
paret in gustu et tactu. Et sic appa-
ret quod per oblectationem delectabi-
lia exteriora secundum triplicem rationem
delectandi per similitudinem intrant in
animam. **P**er hanc apprehensionem de-
lectationem / fit diiudicatio / quae non
solum diiudicat utrum hoc sit album vel
nigrum. quae hoc solum pertinet ad sensum
particularem. non solum utrum sit salubre
vel nocivum / quae hoc pertinet ad sensum
interiorem. verum etiam quae diiudicatur et
ratio redditur quare hoc delectatur / a in hoc
actu inquiritur de ratione delectationis
quae in sensu percipitur ab obiecto. Hoc
est autem cum inquiritur ratio pulchri-
tutinis et salubris / et iuvenis quae haec est
proportio equalitatis. Ratio autem equalita-
tis est eadem in magnis et parvis /
nec extenditur dimensionibus / nec
succedit seu transit cum transcurrentibus
nec motibus alteratur. Abstrahitur
igitur a loco tempore et motu. ac per hoc
est immutabilis / incircumscribibilis et
interminabilis omnino spiritualis. **D**i-
iudicatio igitur est actio quae speciem sen-
sibilem sensibili per sensus acceptam

introyre facit depurādo/ et abstra
hendo in potētā intellectiua Et sic
tot? iste mūdus itroyre hz in aiaz
hūanā p portas qnqz sensuū fm
tres opationes p d cās. **H**ec autē
oia vestigia sūt in qbus speculari
possum? deū nosty. **N**am cū spēs
apphensa sit similitudo in medio
genita/ et deinde ipsi organo im
pssa a p illā impssione in suū pns
cipiū sez in obiectū cognoscendū
deducat. manifeste insinuat q illa
lux eterna generat ex se similitu
dinē seu splendorē coeqlē consub
stantialē a coeternalē. **E**t q ille q
est imago a similitudo iuisibil' dei
et splendor glorie / et figura sbe
eius qvbiqz est p pma sui genera
tionē. sicut obiectū in toto medio
suā generat similitudinē. p gtiā
vniōnis vnitur/ sicut spēs cozpoz
organo idiuiduo rōnalis natuē
Ut p illā vniōnē nos reducēt ad
patrē sic ad fōtale p^m a obiectū
Si ergo oia cognoscibilia habēt
sui specē generatē. manifeste pcla
mant. q in illis tanq̄ in specul vi
deri p̄t eterna generatio vbi imas
ginis a filij a deo prē etnālē eman
nantis. **S**cdm hūc modū spēs de
lectans vt speciosa/ suavis/ a salu
bris insinuat q in illa pma spē est
pma speciositas/ suauitas a salu
britas in q est sūma pporcionali
tas a eqlitas ad generantē: in q ē
vritas nō p fantasia. s; p veritatē
apphensionis illatēs. in q est im
pssio saluās a sufficiēs/ a oēm ap
phendētis indigentā expellens

Si ergo delectatio ē cōiunctio due
mētis cū cōueniēte. a soli? dei simi
litudo tenens rōnē sūme speciosi.
suavis a salub' s vnit' sedz veritatē
a scdm itimitatē a scdm plenitudi
nē replentē oēm capacitātē/ ma
nifeste videri p̄t q in solo deo est
fontal' a vira delecta°. a q ad ipsā
ex oib? delectationib? manuducā
m^r reqrendā. **E**xcellētiōri aut mō
et imediatori dijudica° ducit nos
in eternā veritatē certū? specularā
Si em dijudicatio hz fieri p rōnē
abstrahētē a loco. tpe. et mutabi
litate. ac p h a dimēsiōne successi
one a tūsmutacōne. p rōnē imuta
bilē a icircūscriptibilē a inēminabilē
nihil aut ē oīno imutabile inar
cūscriptibile et inēminabile nisi qd
est eternū. oīne aut qd ē eternū/ ē
deus vel in deo. **S**i ergo oīa que
cunqz dijudicam? certū? p h mōi
rationē dijudicam? patet q ipse
est rō oīm rez. a regula infallibil'
et lux veritatis. in q cūcta relucēt
infallibilit' indelibilit' indubitanz
ter irrefragabilit' indijudicabilit'
incomutabiliter incoartabiliter
interminabiliter idiuisibiliter et
intellectualiter. **E**t cum leges ille
per quas iudicamus certitudina
liter de omnibus sensibilibus in
nostrā considerationē venientib? .
sint infallibiles et indubitabiles
intellectui apprehendentis. sint
indelebiles a memoria recolētis.
tanquam semper presentes/ sint
irrefragabiles. a indijudicabiles
intellectui iudicātis. quia vt dicit

vt dicit Aug⁹. null⁹ de eis iudicat
 h⁹ p⁹ illas/ necesse e⁹ eas e⁹ incōmū-
 tabiles a iōruptibiles tanq̄ ne-
 cessarias a iōartabiles/ tāq̄ iōraū
 scptas/ inēmiabiles/ tāq̄ etnas/ ac
 p⁹ h⁹ iōdiuisibiles tāq̄ itellectuales
 et iōzporcas. nō factas h⁹ increa-
 tas eternalē existētes i arte etna
 a q̄a p⁹ quā a scdm quā formant⁹
 formosa oīa. a iō n⁹ certitudinalē
 iudicari pnt nisi p⁹ illā q̄ nō tātuz
 fuit forma cūcta p⁹ duōs. v⁹ etiā
 cūcta cōseruās et distinguēs tāq̄
 ens in oīb⁹ formā tenēs/ a rēgula
 dirigēs/ et p⁹ quā diiudicat mens
 mā cūcta q̄ p⁹ sensus intrāt i ipsā.
 T⁹ Hec autē specula⁹ dilatat⁹ scdm cō-
 sideracōez septiformē differētiay
 nūoz q̄b⁹ q̄si septē ḡdib⁹ d⁹ scēdi⁹
 in deū. scdm qd̄ oñdit aug⁹. in li-
 de vera religione/ et i sexto musice
 vbi assignat d⁹rias nūoz ḡdatim
 cōscendentū ab hīs sensib⁹ vsq̄
 ad opificē oīm/ vt in oīb⁹ videat⁹
 de⁹. Dicit em̄ nūos eē i corpōib⁹
 et maxie i somis a vōib⁹. a hos vocat
 sonantes. Nūos ab alijs ab-
 stractos/ a i sensib⁹ nris receptos
 a hos vocat occursoēs. Nūos ab
 aīa p⁹ cōdēs in corp⁹ sic p⁹ in gesti-
 culatorib⁹ a saltatorib⁹ a hos vocat
 p⁹ gressoēs. Nūos i delectatio-
 nib⁹ sēsuū ex cōfusione intētionis
 sup⁹ speciē cōceptā. a hos vocat sen-
 suales. Nūos i mēoria retētos. et
 hos vocat mēoriales. Nūos etiā
 p⁹ q̄s de hīs oīb⁹ iudicam⁹. a hos
 vocat iudiciales. q̄vt dictū est ne-
 cessario sūt sup⁹ mētē tāq̄ ifallibi

les a iōiudicabiles. Ab hīs autē
 iprimūt⁹ mētib⁹ nris nūi artifica-
 les. q̄s tñ intē illos ḡ d⁹ nō enūat
 Aug⁹. qz d⁹neri sūt iudicialib⁹. a
 ab hīs manāt nūi p⁹ gressoēs. ex
 q̄b⁹ creant⁹ nūose forme artifica-
 toy. vt a sūmis p⁹ media/ ordiat⁹.
 fiat descēsus ad ifima. Ad hos eē
 ḡdati ascēdim⁹ a nūis sonātib⁹.
 mediātib⁹ occursoib⁹ sensualib⁹
 a memorabilib⁹. Cū ergo oīa sint
 pulchra a qd̄amō delectabilia/ et
 pulchritudo a delecta⁹ nō sint absq̄
 p⁹ portione/ et p⁹ portio p⁹ fit i nūis
 necesse e⁹ oīa eē nūosa/ ac p⁹ h⁹ nūis
 est p⁹ apuū in aīo cōditoris exem-
 plar/ a in reb⁹ p⁹ apuū vestigiū du-
 cēns in sapiam. Qd̄ cū sit oībus
 euidentissimū a deo p⁹ pinq̄ssimū. p⁹
 pinq̄ssime q̄si p⁹ septē d⁹rias ducit
 in deū a facit eū agnoscī in aīctis
 corpōralib⁹ a sensibilib⁹. dumqz
 nūosa apphēdim⁹ i nūosis p⁹ portio-
 nib⁹ delectam⁹. a p⁹ nūosay p⁹
 portionū leges irrefragabilē iudicam⁹.
 Ex hīs duob⁹ ḡdib⁹ p⁹mi-
 mis q̄b⁹ manu ducim⁹ ad speculā
 dū deū in vestigijs. q̄si ad modū
 duay alay descēdentiū cū pedes/
 colligere possim⁹ qz oēs creatiē
 istū sensibil mūdi. animū cōtēplā-
 tis a sapiētis ducūt in deū eternū
 p⁹ eo qz illi⁹ p⁹mi p⁹ncipij/ potētissi-
 mi/ sapiētissima a optimi/ illi⁹ eter-
 ni originis lucis a pleitudis/ illi⁹
 inquā artis efficiētis exēplātis et
 ordinantis sunt vmbre resonans
 tie a picture. sunt vestigia simulas
 ethra et spectacula. nobis ad cons

tuendū deū pposita a sig dimitus
 data Que inquā sūt sicut exēpla
 ria vel potit exēpla/ pposita mētis
 bus adhuc rudib? a sensibilib? .
 vt p sensibilia q̄ vidēt trāseant ad
 intelligibilia q̄ nō vidēt tanq̄ per
 signa a sigta. Significāt at hmoi
 creature hui? mūdi sensibilib? inuis
 sibilis dei/ partim. qz de? est omis
 creatuē origo exemplar a finis. a
 ois effect? ē sig^m cause a exēplatu
 exēplatis/ a via/ finis ad quē du
 cit/ partē ex ppa repntacōe/ partē
 ex pphetica pfiguracōe. ptim ex
 angelica opatione. ptim ex sup
 addita istituōe. **O**is em creatura
 ex natura ē illi? etne sapie quedā
 effigies a similitudo sed spālī illa
 q̄ in libro sc̄pture p spm pphacie
 assūpta ē ad spūaliū pfiguracōez
Speciali? at ille creatuē i q̄z effi
 gie deus angelico mīsterio voluit
 apparē. **S**pecialissime vō ea quā
 voluit ad signādū institūē q̄ tenz
 nō solū rōnē signi. sed nomē cōe.
 wy etiā sac̄mentū. **E**x q̄b? omibus
 colligit q̄ inuisibilia dei a creatuā
 mūdi p ea q̄ facta sūt itellecta cō
 spiciūtur / ita q̄ q̄ nolunt ista ad
 uertere/ et deū in hīs omib? cog
 noscē/ benedicē a amaē iexcusabi
 les sūt/ dum nolūt trāsserri de te
 nebris i admirabile lumē dei. **D**e
 aut grās p ihesū xpm dnm nrm
 q̄ nos de tenebs tūstulit in admi
 rabile lumē sitū/ dū p h luā exte
 rius data ad speculū mētis nrē i q̄
 elucēt dīna dispoim² ad reitūdū
De speculatione dei p suā ima

ginē naturalib? potētis insignitā
Capitulū terciū.

Quoniam autē duo gradus
 p̄dicti ducēdo nos in deū
 p̄stigia sua p q̄ i cūctis
 creaturis relucet/ manuduxerūt
 nos vsq; ad h̄ vt ad nos reimtra
 rem? / i mentē. s. nostrā/ in q̄ dīna
 relucet imago. **H**inc ē q̄ iā cōrāo
 loco. ad nosmetipsos intrātes. et
 q̄si atciū forinsecus relinquētes/
 in sc̄is sc̄z anteriori pte tabnauli
 conari debem? p speculū vidē deū
 vbi ad modū cādelabzi relucet
 lux veritatis in facie nrē mētis. in
 q̄ sc̄z resplēdet imago btissime tri
 nitatis. **I**ntra igit ad te/ et in te/ et
 vide qm mēs tua amat feruētissi
 me semet ipsā. nec se poss̄ amare
 nisi se noscēt. nec se noscēt nisi sui
 meminisset. qz nichil capim? p in
 telligētā qd nō sit p̄ns apd nrāz
 memoriā. **E**t ex h̄ adūtis aīaz tuā
 tripliā hrē potētā. nō oculo car
 nis s̄ oculo rōnis. **C**onsidera igit
 haz triū potentiaz opationes a
 habitudines. et vidē poteris deū
 p te tāq̄ p imaginē. qd est vidē p
 speculū a i emigmate. **O**patio aut
 memorie ē retētio a repntatio/ nō
 solum p̄ntiū tpaliū a corporaliū
 v̄p etiā succēdētū simplicū a sem
 piēnaliū. **R**etinet nāq; memoria
 p̄terita p recordationē/ p̄ntia per
 susceptionē/ futuā p p̄uisionē. **R**e
 tinet ec̄ simplicia sic p̄n^a q̄ntitatū
 cōtinuaz et discretaz vt punctū/
 instās/ vt vnitatē. sine q̄b? ipossi
 bile est meminisse aut cogitāē ea

q̄ p̄ncipiatur p̄ h̄. Retinet nihilo
 min⁹ sc̄iaz p̄ncipia a dignitates
 vt sempiternalia et sempiternalit̄ qz
 nūq̄ p̄t sic obliuisci eoz. dūmodo
 ratione vtat̄. q̄n ea audita appros
 bet a eis assentiat. nō tanq̄ de no
 uo p̄cipiat/h̄ tanq̄ sibi inata a fa
 miliaria recognoscat. Sicut patet
 si p̄ponatur alicui/de q̄libet affir
 matio vel negatio vera/vel oē totū
 est maius sua pte. vel q̄cunqz alia
 dignitas cui n̄ est cōtradixere ad
 interius rōnē. **E**x p̄ma igit̄ re
 tentione actuali oīm temporalium
 p̄teritorū sc̄z presentium a futurorū.
 habet effigie eternitatis/cuius p̄ns
 indiuisibile ad oīa tpa se extēdit
Ex sc̄da appaet qz ipsa nō solum
 habz ab exteriori formari p̄ fan
 tasinata. vtz etiā a superiori susci
 piendo a in se habendo simplices
 formas. q̄ nō p̄nt introire p̄ por
 tas sensuum a sensibiliū fantasias.
Ex tertia habet qz ipsa habz lucē
 in cōmutabile sibi p̄ntem. in q̄ me
 minit inuariabiliū veritatū. Et sic
 p̄ opationes memorie apparet qz
 ipsa aīa est imago dei a similitudo
 adeo sibi p̄ns a eū habēs p̄sentē.
 qz eū adu capit. et p̄ potentiā ca
 par eius est a p̄ncipis esse potest
Operatio aut̄ v̄tutis intellectiue
 est in p̄ceptione intellectus termi
 norū p̄positionū a illationū. Capit
 aut̄ intellectus terminorū significas
 ta cum cōprehendit quid est vnū
 quodqz p̄ diffinitionē. Sed diffi
 nitio habet fieri p̄ superiora diffi
 nitū habent vsqz q̄ veniatur ad sus

perna a genealissima/quibz igno
 ratis/nō p̄nt intelligi diffinitive
 inferiora. Nisi igitur cognoscat̄
 quid est ens p̄ se. nō potest plene
 sciri diffinitio alicuius sp̄aliū sub
 stantie. Nec ens p̄ se cognosci p̄t
 nisi cognoscat̄ cū suis cōditionibz
 que sūt vnū/verū/bonū. Ens autē
 cū possit cogitari. vt diminutū/et
 vt cōpletū. vt imperfectū a vt per
 fectū/vt ens in potentia. a vt ens
 in actu. vt ens s̄m quid/a vt ens
 simpliciē. vt ens in pte/a vt ens
 totaliter. vt ens trāiens/a vt ens
 manens. vt ens p̄ aliud/a vt ens
 p̄ se vt ens p̄mixtū n̄ enti/a vt ens
 purū. vt ens dependens/a vt ens
 absolutū vt ens posteri⁹/a vt ens
 prius. vt ens mutabile/a vt ens
 imutabile vt ens simplex/a vt ens
 cōpositū. cū p̄uationes et defect⁹
 nullaten⁹ possint cognosci nisi p̄
 positionē/nō venit intellect⁹ noster
 vt plene resolues̄ i intellectū ali
 cuius entium creatorū nisi iuuetur
 ab intellectu entis purissimi. actua
 lissimi cōpletissimi et absoluti qd̄
 est simpliciē a eternū/in q̄ sunt ra
 tiones oīm in sua puritate. Quō
 autē sciret intellect⁹ hoc esse ens
 defectiuū a incōpletū. si nullā ha
 beret cognitionē entis absqz oīm
 defectu. Et sic de alijs cōditionibz
 p̄libatis. Intellectū aut̄ p̄positionū
 tūc intellect⁹ noster d̄z veracit̄ cō
 prehendē. cū certitudinaliter scit
 illas veras esse. et h̄ scire/est scire/
 qm̄ non potest falli in illa cōpre
 hensione. Dat̄ em̄ qz veritas illa n̄

potest aliter se habere. Scit igitur
 veritate illa esse incommutabile. Et
 cum ipsa mens nostra sit commutabilis
 illa sic incommutabiliter relucentem
 non potest videre nisi per aliquam aliam lu-
 cem omnino incommutabiliter radia-
 antem/qua impossibile est esse crea-
 turam mutabilem. Scit igitur in illa lu-
 ce que illuminat omnem hominem ve-
 ramentem in hunc mundum. quod est lux
 vera et verbum in principio apud deum.
Intellectum autem illationis tunc
 veraciter percipit noster intellectus
 quando videt quod conclusio necessario sequitur
 ex premissis. quod non solum videt in
 terminis necessariis/verum etiam in
 contingentibus/ut si homo currit/
 homo movetur. Hanc autem necessa-
 riam habitudinem percipit non solum
 in rebus entibus. verum etiam in non en-
 tibus. Sicut enim homine existente
 sequitur si homo currit/homo mo-
 vetur. sic etiam non existente. Huius
 modi igitur illationis necessitas non
 venit ab existentia rei in materia
 quia est contingens. nec ab existentia
 rei in anima. quia tunc esset fictio si
 non esset in re. Venit igitur ab exem-
 plaritate in arte eterna secundum quam
 res habent aptitudinem et habitus-
 dinem ad invicem secundum illius eterne
 artis replicationem. Omnis igitur
 ut dicit augustinus in libro de vera
religione vere rationantis lumen
 accenditur ab illa veritate/et ad ipsam
 nititur pervenire. Ex quo manifeste
 apparet quod diunctus sit intellectus
 noster ipsi eterne veritati. dum non
 nisi per illam docentem nichil verum potest

certitudinaliter capere. Videre igitur
 per te potest veritatem quam te docet. si te
 concupiscentie et fantasinata non im-
 pediant. et se tanquam nubes inter te
 et veritatis radium non interponant.
Operatio autem virtutis elective
 attenditur in consilio iudicio et deside-
 rio. Consilium autem est in inquirendo
 quid sit melius/hoc an illud. Sed
 melius non dicitur nisi per accessum ad
 optimum. Accessus autem est secundum
 maiorem assimilationem. Nullus igitur
 scit utrum hoc sit illo melius nisi sciat
 illud optimo magis assimilari.
 Nullus autem scit aliquid alij magis
 assimilari nisi illud cognoscat. Non
 enim scio hunc similem esse petro nisi
 sciam vel cognoscam petrum. Omnis igitur
 consilianti necessario est impressa
 notio summi boni. Iudicium autem certum
 de consiliabilibus est per aliquam legem.
 Nullus autem certitudinaliter iudicat
 per legem/nisi certus sit quod illa lex recta
 sit et quod ipsam iudicare non debet. Et
 mens nostra iudicat de seipso. Cum
 igitur non possit iudicare de lege per
 quam iudicat. lex illa/superior est
 mente nostra. et per hanc iudicat secundum
 quod sibi impressa est. Nihil autem est su-
 perius mente humana. nisi solus ille
 qui fecit eam. Igitur in iudicando delibe-
 rativa nostra pertingit ad divinas leges
 si plena resolutione dissolvat. De
 fiderium autem principaliter est ipsius quod
 maxime ipsum movet. Maxime autem
 movet: quod maxime amat. Maxi-
 me autem amat esse beatum. Beatum
 autem esse non habet nisi per optimum finem
 ultimum. Nihil autem appetit humanum

desideriū nisi sūmū bonū/ vel qđ ē
ad illd/ qđ hz aliquā effigiē illi?
Tanta est vis sūmi boni/ vt nihil
nisi p illius desiderij a creatura
possit amari. **Q**ue tūc fallitur et
errat/ cū effigiem et simulachz p
veritate acceptat. **V**ide ergo quō
anima deo est ppinqua. et qmōdo
memoria in eternitatē/intelligen-
tia in veritatē/electiua potētia du-
cit in bonitatē sūmā/scdm ope-
rationes suas. **S**cdm autē harū
potentiarū ordinē. originē et ha-
bitudinē. ducit in ipsā beatissimā
trinitatē. **N**ā ex memoria oritur
intelligentia vt ipsius ples/ quia
tunc intelligim? cum similitudo q̄
est in memoria resultat in acie in-
tellectus. que nichil aliud est q̄
verbū. **E**x memoria a intelligentia
spiratur amor tanq̄ nexu aboy.
Hec tria scz mens generās/ verbū
et amor/ sūt in anima q̄ ad memo-
riam intelligentiā et voluntatē. q̄
sunt cōsubstātiales/ cōeq̄les/ a cō-
eue se inuicē circūcedētes. **S**i igr
deus pfectus est spūs. habet me-
moriam intelligentiā a voluntatē
habet et verbū genitū et amorem
spiratū qui necessario distinguūt
cū vnū ab altero pducatur/ non
essentialit/ nō accidētaliter/ ergo
psonalit. **D**ū igitur mens se ipsā
cōsiderat. p se tanq̄ p speculū con-
surgit ad speculandaz trinitatem
beatā. patris/ vbi et amoris/ triū
psonarū cōeternarū/ cōequaliū/ et
substāntialiū. ita q̄ qlibet triū in
qlibet est alioz. vnus tñ non est

alius sed ipsi tres sūt vnus deus.
Ad hanc speculationē quā hz
anima de suo pñ° trino cōvno per
trinitatē suay potētiay p quas ē
imago dei. iuuat p lumina sciarū
q̄ ipsā pfiūt a informāt a trini-
tatem beatissimā triplē repñtant
Nā oīs philosophia aut est na-
turalis/ aut rational/ aut moralis
Pma agit de causa essendi. et ido
ducit in potētiā patris. scda de
rōne itelligendi a ideo ducit in sa-
piētiā filij. tertia de ordine viuēdi
et ideo ducit in bonitatem spūscā
Rursus pma diuidit in metha-
physicā. mathematicā. et physicā
Et pma est de rerū essentijs. scda
de numeris a figuris. tertia de na-
turis v̄tutib? a operationib? diffu-
siuis. **E**t ido pma i pñū pñcipiū
patre. scda in eius imaginē filij.
tertia ducit in spūscā donū. **S**cdā
diuiditur in grāmaticā que facit
potentes ad exprimendū. logicā
que p spicaces ad arguendū. res-
thoricā que facit habiles ad per-
suadēdū siue monēdū. **E**t hec sūt
insinuat misterij sūme trinitatis
Tercia diuidit in monasticā i co-
nomicā a politicā. **E**t pma insinuat
pñi pñcipij innascibilitatē. scda
filij familiaritatē. tertia spūscā li-
beralitātē. **O**mnes autē iste scien-
tie habēt regulas certas a infalli-
biles. tanq̄ lumina a radios descē-
dentes a lege etna in mentē nrām
Et ideo mens nrā tantis splendo-
ribus irradiata et supfusa nisi sit
cōca manuduci pōt p se ipsam ad

contemplanda illa luce eterna huius
autem lucis irradiatio et confidatio
sapientes suspendit in admiratio-
nem. et contra insipientes qui non cre-
dunt ut intelligant. ducit in pertur-
bationem ut impleat illud prophetiam
**Illuminas tu mirabiliter a montibus
eternis turbati sunt omnes in-
sipientes corde.**

**De speculatione dei in sua ima-
gine donis gratuitis reformata.**

Capitulum quartum

Sed quoniam non solum pro nos-
tra seundo. **etiam in no-
bis contingit contemplari
primum principium. et hoc maius est quam
precedens. ideo hic modus consideran-
di. quartum optinet contemplationis
gradum. Mirum autem videtur cum osten-
sum sit quod deus ita propinquus sit me-
tibus nostris. quod tam paucorum est in
seipis primum principium speculari
Sed ratio est in promptu. quia mens
humana sollicitudinibus distracta/
non intrat ad se per memoriam. fantas-
matibus obnubilata non redit ad
se per intelligentiam. concupiscentiis il-
lecta nequam reuertitur ad seipsam per
desiderium suauitatis interne. et le-
ticie spiritualis. ideo totaliter in hijs
sensibilibus iacet. non potest ad se tamquam
ad dei imaginem reintrare. Et quoniam
ubi quis ceciderit. necesse habet ibidem
recumbere nisi apponat quosdam et adiciat
ut resurgat. non potuit anima nostra
perfecte ab hijs sensibilibus releuari
ad intuitum sui et eterne veritatis in se
ipsa. nisi veritas assumpta forma
humana in christo fieret sibi scala re-**

parans praeceps scalam que fracta
fuerat in adam. Unde quantumcumque
fit illuminatus quos lumine nature et
scientie adquirente non potest intrare in se
ut in seipso delectetur in domino
nisi mediante christo qui dicit. Ego sum
ostium. per me si quis introierit saluabitur
et ingredietur et egredietur et pascuam
inueniet. Ad hoc autem ostium non
appropinquamus. nisi in ipsum credamus/
speremus et amemus. Necesse
est igitur si reintrare volumus ad
fruitionem veritatis tamquam ad pa-
radisum quod ingrediamur per fide-
spem et caritatem. mediatoris dei
et hominum Iesu christi / qui est
tamquam lignum vite in medio paradisi.
Supuestianda est igitur imago me-
tis nostre tribus virtutibus theologis/
quibus anima purificatur illuminatur et
perficitur / et sic imago reformatur
et conformis supne iherusalem efficitur
et pars ecclesie militantis que est pars
secundum apostolum iherusalem celestis
Apt enim. ea que sursum est iherusalem
libera est. que est mater nostra. **Animam
igitur credens / sperans / et amans
Iesum christum que est verbum incarnatum
in creatura inspiratum. scilicet via veritas
et vita. Dum per fide credit in christum
tamquam per verbum in creatura. quod est ver-
bum et splendor patris. recipit
spiritualem auditum et visum. auditum ad
susceptendum christi sermones. visum ad
considerandum ipsius lucis splendorem
Dum autem spe suscipiat ad suscipien-
dum verbum inspiratum. per desiderium et
affectum spirituale / recipit spirituale
olfactum. Dum caritate complectitur**

verbū incarnatū. vt suscipiēs ab ipso delectationē. et vt trāsiens in illum p̄ extatiā amorē recuperat gustū et tactū. Quib? sensib? recuperatis dū sponsū suū videt et audit/odoatur et gustat et āplexatur dectare p̄t tanq̄ sponsa canticū canticorū. qd̄ factū est ad exercitiū cōtēplationis scdm̄ hūc quartū gradū. quē nemo capit nisi q̄ accipit. quia magis est in experiētia affectuali q̄ in cōsideratione rationali. **I**n hoc nāq; gradu recuperatis sensib? interiorib?. ad vidēdū sūme pulchry. ad audiendū sūme armoniā. ad odorādū sūme odoriferū. ad degustādū sūme suaue ad ap̄hēdendū sūme delectabile disponit aīa ad mētales excessus. scz p̄ deuotionē/āmirationē exultationē. scdm̄ illas tres exclamationes. q̄ fiunt in canticis canticorū. **Q**uaz p̄ma fit p̄ sup̄abundātiā deuo cōis. p̄ quā fit aīa sic v̄gula sum ex aromatib? mirre et thuris. **S**ecda p̄ excellentiā admiātionis p̄ quā fit aīa sicut aurora. luna. et sol. scdm̄ p̄cessū illuminationū suspendentiū animā ad āmirandū sponsū cōsideratū. **T**ercia p̄ sup̄abundatiā exultationis. p̄ quā fit aīa suavissime delectationis delicias affluēs in mira totale sup̄ dilectū suū. **Q**uib? adeptis efficitur spūs n̄r iherarchicus ad cōsēndendū sursum. scdm̄ d̄formitatē ad illā iherusalē sup̄nā in quā nemo intrat. nisi p̄sus p̄ gratiā ipsa i cor descendat. sicut vidit iohānes in

apocalypsi sua. **T**ūc autē in cor descendit. qn̄ p̄ r̄formationē imaginis. p̄ vtutes theologicas. et p̄ oblectationes spiritualiū sensuū et suspensiones excessuū/efficiat. et spūs n̄r iherarchicus scz purgat? illuminat? et p̄fect? **S**ic etiā gradibus nouē ordinū insignit. dū ordinate in eo interi? disponitur nūciatio/dictatio/ductio/ordinatio/roboratio/iperatio/susceptio/reuelatio/vnctio/q̄ gradatim cor respōdet nouē ordinib? angelorū ita q̄ p̄mi triū p̄dictorū grad? respiciunt in mente hūanā naturā. tres sequentes industriā. et tres postremi gratiā. **Q**uib? habitis aīa intrando in se ipsā intrat in sup̄nā iherusalē. vbi ordines angelorū cōsiderans. videt in eis deū q̄ habitas in eis omēs eorū opatur opationes. **U**nde d̄t bernard? ad eugenū q̄ deus in seraphim amat vt caritas. in cherubin nouit vt veritas. in throno sedet vt eq̄tas. in dominationib? dominat vt maiestas. in p̄ncipatib? regit vt p̄ncipiū. in potestatib? tuet vt salus in vtutib? opatur vt vtus. in archangel reuelat vt lux. in angel assistit vt pietas. **E**x q̄bus omb? videtur deus oīa in omnib? p̄ cōtēplationē ipsius. in mentibus in q̄bus habitat p̄ dona affluentissime caritatis. **A**d hui? autē speculationis gradū. sp̄aliter et p̄cipue āminiculat cōsideratio/sacre sc̄pture diuinitus imisse. sicut philosophia ad p̄cedētē. **S**ac̄ em̄ sc̄ptura

p̄ncipaliter est de operibus repa-
 rationis. vnde et ipsa p̄cipue agit
 de fide spe et caritate. p̄ q̄s v̄tutes
 habet anima refozmari et specia-
 lissime de caritate. De q̄ dicit ap̄ls
 q̄ est finis p̄cepti. secundū quod
 est de corde puro. et conscientia
 bona. et fide nō ficta. Ipsa est ple-
 nitudo legis vt dicit idē. Et salua-
 tor noster asserit totā legē p̄phē-
 tasq; pendē in duob; p̄ceptis
 eiusdē. s. in delectatione dei et p̄mi-
 q̄ duovmūtur in vno sponso ecclē-
 sie. Ihesu xp̄o. q̄ simul est p̄rimus
 et deus. simul frater et dñs. simul
 etiā rex et amicus. simul verbū in-
 creatū et incarnatū. formator nē
 et r̄formator. alpha et o. Qui etiā
 sūmus iherarcha est. purgās illu-
 minans. et p̄ficiens sponsā scilicet
 totam ecclēsiā. et quālibet animā
 sanctā. De hoc igit iherarcha. et
 ecclēsiastica iherarchia est tota sa-
 cra scriptura p̄ quā docemur pur-
 gari. illuminari et p̄fici. et hoc scdm
 triplīcē legē in ea traditā scz natu-
 re scripturę et gr̄e. Vel pot̄ h̄m tri-
 plicem partē eius principalē. scz
 moysaycā purgantē. reuelatōnē
 p̄phetiā illustrantē. et eruditō-
 nē euangelicā p̄ficiētē. Vel po-
 tissimū scdm triplīcē eius intelli-
 gentiā sp̄ualem scz tropologicā q̄
 purgat ad honestatē vite. allego-
 ricā q̄ illuminat ad claritatē in-
 telligentie. anagogicā q̄ p̄ficiat p̄
 excessus mētales. ad sapie p̄cep-
 tiones suavissimas. scdm tres vir-
 tutes p̄dictas theologicas. et sen-

sus sp̄uales r̄formatos. et excess?
 tres supradictas. et actus mētis
 iherarchicos. quib; ad interiora
 regredit̄ mens nr̄a. vt ibidē specu-
 letur deū in splendorib; sanctoy/
 et in eis dē tanq̄ in cubilibus dor-
 miat in pace et requiescat. sponso
 adiutate q̄ nō exaltetur donec de
 eius voluntate p̄cedat. **E**x hijs
 duob; q̄dibus medijs p̄ q̄s ingre-
 dimur ad contēplandū deū intra
 nos tanq̄ in specul̄ imaginū crea-
 tarū. et hoc quasi ad modū alarū
 expansay ad volandū. q̄ tenebāt
 mediū locū. intelligere possum; q̄
 in diuinis manuducim; p̄ ip̄ius
 anime rational̄ potētias/naturali-
 infitas quātū ad eay opationes
 habitudines. et habitus scientia-
 les h̄m q̄ appaēt ex tercio gradu.
Manuducim; etiā p̄ ip̄ius ani-
 me potētias reformatas. et hoc
 ḡtuitis v̄tutibus et sensib; sp̄ualib;
 bus. et mentalib; excessibus. sicut
 patet ex quarto. **M**anuducimur
 nihilomin; p̄ iherarchicas opa-
 tiones scz purgationis illumina-
 tionis et p̄fectionis mentiū huma-
 narū. p̄ iherarchicas reuelatōnes
 sacray scripturay nobis p̄ āgelos
 datay h̄m illud apostoli q̄ lex da-
 ta est p̄ angelos. in manu media-
 toris. **E**t tandē manuducim; p̄ ihe-
 rarchias et iherarchicos ordines.
 q̄ in mente nostra disponi habēt
 instar supne iherusalē. Quibus
 omnib; luminib; intellectualib;
 anima nr̄a repleta a dīna sapientia.
 tanq̄ domus dei inhabitatur.

effecta dei filia. sponsa. et amica.
 effecta xpi capitis mēbz sozoz et
 cohēs/effecta nihilomin? spūscā
 templū. fundatū p fidē. eleuatū p
 spem. a deo dicatū p mentis a cor
 poris sanctitate. **Quod totū facit**
sincerissima caritas xpi. q̄ diffun-
ditur in cordibus nr̄is p spūscm
qui datus est nobis sine q̄ spiritu
scire nō possum? secreta dei. Sicut
qm̄ q̄ sūt hominis nemo scire pōt
nisi spūs hoīs q̄ est in illo. ita a q̄
sūt dei. nemo scit nisi spūs dei. In
caritate igit̄ radicemur a fundem?
vt possim? cōprehēdere cū oībus
sanctis. q̄ sit lōgitudō eternitatis.
q̄ latitudō liberalitatis/ q̄ sublimis
tas maiestatis. et qd̄ pfundū sa-
pientie iudicantis.

De speculatione dīne vnitatis
p eius nomē p̄mariū qd̄ est esse.

Capitulū quintū

Quoniam autē cōtingit cō
 tēplari deū nō solū extra
 nos a intra nos. verū etiā
 sup̄ nos. **Extra nos** per restigiū/
 intra nos p imaginē/ et sup̄ nos
 p lumen/ qd̄ est signaiū sup̄ mētē
 nostrā/ qd̄ est lumen veritatis eter
 ne/ cū ipsa mens nr̄a imēdiatē ab
 ipsa veritate informet̄. **Qui exer**
citati sūt in p̄mo mō/ intrauerunt
iam in atriuū ante tabernaculū. q̄
vero in sc̄do intrauerūt in sancta/
q̄ autē in tercio itrant cū summo
pontificē in sancta sanctorū. vbi
sup̄ arcā sūt cherubin glorie ob
umbzantia. p̄piciatoziū/ p q̄ intel
ligim? duos modos seu gradus

contēplandi dei iuisibilia a etna/
 quoz vnus v̄satur circa dei essen
 tialia. alius v̄o circa p̄p̄a psonay.
P̄mus mod? p̄mo a p̄ncipalit̄ de
figit aspectū in ipsū esse/ dicēs q̄
qui est/ est p̄mū nomē dei. Secūd?
mod? defigit aspectū i ipsū bonū/
dicēs hoc eē p̄mū nomē dei. P̄mū
spectat potissime ad vtus testa
mentūz qd̄ maxime p̄dicat dīne
essentie vnitatem. Unde dictū est
moyh. Ego sū qui sū. Secūdu ad
nouū/ qd̄ dēminat psonay plu
ralitatē/ baptizando in noīe p̄ris
et filii et spūscā. Deo magister nē
xps volens adolescentē q̄ seruaue
rat legē/ ad euangelicā leuare p̄
fectionē/ nomen bonitatis deo p̄n
cipaliter a p̄cise attribuit. Nemo
inquit bon? nisi solus de? Damas
cenus igitur sequēs moysen dicit
q̄ qui est/ est p̄mū nomē dei. Dyo
nifius sequēs xpm̄ dicit. q̄ bonū
est p̄mū nomē dei. Volens igit̄ cō
templari dei iuisibilia/ q̄ ad essen
tie vnitatē. p̄mo defigat aspectūz
in ipsū eē. et videat ipsū esse. adeo
in se certissimū/ q̄ nō p̄t cogitari
nō esse/ qz ipsū est purissimū/ nō
occurrit/ nisi in plena fuga nō eē.
sicut et nichil in plena fuga esse.
Sicut igitur omnio nichil/ nichil
habet de eē. nec de eius cōditiomi
bus. sic eōtra ipsū esse/ nichil hz
de nō esse/ nec actu nec potentia/
nec sc̄dm veritatē rei. nec secūdu
estimationē nostrā. Cū autē non
eē/ priuatio sit essendi. non cadit
in intellectū nisi per esse/ esse aut

nō cadit p aliud/qz omne qd̄ in-
telligit̄/aut intelligit̄ vt nō ens/
aut ens in potētia/ aut vt ens in
actu. Si igit̄ nō ens/nō p̄t̄ itelligi
nisi p̄ ens/ et ens in potētia/n̄ nisi
per ens in actu/ et esse noiat ipsū
purū actū entis/ esse igitur est qd̄
primo cadit in intellectū. et illud
esse/est qd̄ est purus actus. Sed
hoc non est esse p̄ticularē. qd̄ est
esse artatū/ qz p̄mixtū est cū po-
tentia. nec esse analogū. qz mini-
me habet de actu eo q̄ minime ē.
Restat igitur q̄ illud eē/est eē di-
uinū. Mira igitur est cecitas intel-
lectus q̄ nō cōsiderat illud quod
p̄s videt/et sine q̄ nichil p̄t̄ cog-
noscere. Sed sicut ocul⁹ intentus
in varias coloz differētias. lucē
p̄ quā videt cetera/nō videt. et si vī-
det nō tñ aduertit. sic ocul⁹ mētis
nostre intētus in ista entia p̄ticularia
et vniūsalia. ipsū eē extra oē
gen⁹. licet p̄mo occurrat menti. et
p̄ ipsū alia tñ nō aduertit. Vnde
verissime apparet q̄ sicut oculus
respertiliōnis se habet ad lucē.
ita se habet oculus mētis nostre
ad manifestissima nature. Quia
assuefact⁹ ad tenebras entium et
fantasinata sensibiliū. cū ipsā lucē
sūmū esse intuetur/videt̄ sibi nichil
videre/nō itelligēs q̄ ipsa caligo
sūma est mentis nrē illuminatio/
sicut quādo videt ocul⁹ purā lucē
videtur sibi nichil videre. **V**ide
igitur ipsū purissimū eē si potes/
et occurrat tibi q̄ ipsū nō p̄t̄ cogi-
tari vt ab alio acceptū. ac p̄ hoc

necessario cogitatur vt omnimode
p̄mū qd̄ nec de nihilo nec de alio
potest esse. Quid em̄ est per se si
ipsū esse nō est p̄ se. nec a se. **O**c-
currat etiā tibi vt carens omnino n̄
esse/ac p̄ hoc vt nunq̄ incipiens
nūq̄ definens/sed eternū. **O**c-
currat tibi vt nullo mō in se h̄ns/nisi
qd̄ est ipsū esse/ac p̄ hoc vt nullo
modo cōpositū sed simplicissimū.
Occurrat etiā vt nihil habēs possi-
bilitatis. qz oīne possibile aliquo
modo habet aliqd̄ de non eē. ac p̄
hoc vt sūme actualissimū. **O**c-
currat vt nihil habēs defectibilitatis
ac p̄ hoc vt p̄fectissimū. **O**ccurrat
postremo vt nihil habēs diūsi-
cationis. ac p̄ hoc vt sūme vnū. **E**ssē
igitur quod est eē vnū purū. et eē
simpliciat̄/ et eē absolutū/ est eē p̄-
marium eternū/simplicissimū/actua-
lissimū/p̄fectissimū et sūme vnū. **E**t
sūt hec ita certa q̄ nō p̄t̄ ab intel-
ligente ipsū eē cogitari hōy oppo-
sitū. et vnū hōy necessario infert
aliud. **N**ā qz simpliciat̄ est eē/ideo
simpliciat̄ p̄mū. **Q**uia simpliciter
p̄mū. ideo nō est ab alio factū.
nec nisi a seipso esse potuit. ergo
eternū. **I**tem quia p̄mū et eternū
ideo n̄ ex alijs. ergo simplicissimū.
Item qz p̄mū eternū et simplicissimū
ideo nichil est in eo possibilitatis
cū actu p̄mixtū et ideo actualissi-
mū. **Q**uia p̄mū eternū simplicissimū
actualissimū iō p̄fectissimū. **T**ali
omino nichil deficiat. n̄ aliq̄ p̄t̄ fieri
additio. **Q**uia p̄mū/eternū/sim-
plicissimū/actualissi-
mū/p̄fectissimū.

ideo sume vnu Qd em p oimoda
 supabundantia dz. dicit respectu
 oim Quod etia simplici p supas
 bundantia dz ipossibile est vt co
 ueniat nisi vni soli Vnde si de? nos
 miniat ee p mariu. eternu simpli
 cissimu. actualissimu. ipossibile e
 ipsu cogitari no ee nec nisi vnum
 solum Audi igit israhel. de? tuus
 deus vnu? est Si hoc vides in pura
 metis simplicitate. aliqliter pfun
 deris etne lucis illustratione Sed
 habes vnde subleuetis in admira
 tionē Nā ipsu ee est p mū a nouis
 simū. est eternū a p sentissimū. est
 simplicissimū a maximū. est actu
 alissimū et imutabilissimū. est p
 fectissimū a imensū. et sume vnu a
 tū omimodu. Si hec pura mente
 miraris. maiore luce perfunderis.
 dum vltari? vides. qz ideo est no
 uissimū qz primū Quia em p mū
 oia operatur. ppter seipsū. et ideo
 necē est q sit finis vltimū? initiū et
 cōsumatio. alpha a o Ideo est p
 sentissimū. quia eternū Quia em
 eternū nō fluit ab alio/ nē deficit
 a seipso. nē deurrta b vno i aliud
 ergo nec habet pteritū nec futuz
 sed ee p sēns tantū Ideo maximū/
 qz simplicissimū. quia em simpli
 cissimū in eētia/ ideo maximū in
 v tute. quia v tute quanto plus est
 vnita/ tanto plus est ifinita Ideo
 imutabilissimū. qz actualissimū.
 quia em actualissimū. ideo ē act?
 purus Et qd tale est. nichil noui
 adquiret/ nihil habiū pdit. ac p
 hoc nō p t mutari Ideo imensū et

perfectissimū. Quia em pfectissimū
 nichil p t cogitari vltra ipsū meli?
 nobilius nec digni? ac p hoc ni
 chil maius. et o ne tale est imensū
 Ideo omimodu qz sume vnu Qz
 em sume vnu. ideo ois multitudi
 nis vniūsale pncipiū Ac p h ipsū
 est vniūsalis oim/ causa efficiens
 exēplans et terminās sicut causa
 effendi/ ratio intelligēdi a ordovi
 uendi. Est igitur omimodu nō sic
 oim eētia/ h sicut auctay eētiay
 superexcellētissima a vniūsalissima
 et sufficiētissima causa Cui? v tute
 quia sume vnita in eētia/ ideo sū
 me infinitissima a multiplicissima
 in efficacia **T**ursus reuertētes
 dicam? qz igitur ee purissimū et
 absolutū qd est simplr ee/ est pri
 mariū a nouissimū. ideo est omiū
 origo a finis cōsumās Quia eter
 num a p sentissimū. ideo oēs dura
 tiones ambit a intrat. quasi simul
 existens eay centy a circūferētia
 Qz simp cissimū a maximū. ideo
 totū intra oia/ a totū extra oia. ac
 p hoc est spera intelligibil. cui?
 centy ē vbiqz a circūferētia nusqz
 Quia actualissimū a imutabilissi
 mū. ideo stabilis manēs/ moueri
 vniūsa Quia pfectissimū a imen
 sum/ ideo est intra oia/ nō inclusū/
 nō exclusū/ sup oia/ nō elatū/ infra
 oia/ nō pstratu Quia v o est sume
 vnu a omimodu/ ideo est oia in
 omibus. q̄uis oia sint multa et
 ipsū nō sit nisi vnu/ a h quia p sim
 plicissimā vnitatē/ serenissimā veri
 tatē/ sincerissimā bonitatē. est i eo

omnis b̄tuofitas / omnis exēplaritas
et ois cōmunicabilitas. ac p hoc
ex ipso et p ipsū et i ipso sunt oia
Et hoc qz omnipotens / om̄sciens
a om̄imode bonū / qd̄ pfecte videre
est eē beatū / sicut dictū est moyfi.
Ego ostendā tibi omne bonū.

De speculatione beatissime tri-
nitatis in eius noie qd̄ est bonū

Capitulū sextū.

Dost cōsidera cōz eēntialiū
deleuādus est ocul? intelli-
gentie ad cōtuitiōē bea-
tissime trinitatis vt alter cherub
iuxta alterū statuat. Sicut em̄vis-
sionis eēntialiū ipsuz eē est p̄nci-
pium radicale / et nomen p qd̄ ce-
tera innotescūt. sic cōtēplationis
emanationū ipsū bonū est princ-
palissimū fundamētū. Vide igit̄
et attende qm̄ optimū qd̄ simpli-
citer est / quo nichil meli? cogitari
potest. et hoc tale sic est. qz nō pōt
cogitari nō eē. quia om̄ino meli? ē
eē q̄ nō eē. sic est qz non p̄t recte
cogitari. qn̄ cogetur trinū et vnū.
Nā bonū dicit̄ diffusiuū sui. Sū-
mum igitur bonū. sūme diffusiuū
est sui. Sūma autē diffusio nō p̄t
eē. nisi sit actualis a intrinseca. s̄z
stantialis a ypostatica. natural̄ a
voluntaria liberal̄ et necessaria. in-
deficiens a pfecta. Nisi igit̄ in sū-
mo bono eēntialiter vel eternalit̄
ess̄. pductio actualis a cōsubstan-
tialis. et ypostasis eque nobilis.
sicut est pducēs p modū genera-
tionis a spirationis ita qz sit eter-
nalis p̄ncipiū eternalit̄ cōprindis

piantis ita qz ess̄ dilectus a cōdis-
lectus. genitus scz a spirat? Hoc
est pat̄ et filius et spūss̄ / neq̄q̄
ess̄ sūmū bonū. quia non sūme se
diffundēt. Nā diffusio ex tpe in
creatura / non est nisi centralis vel
punctal̄ respectu imēsitatis boni-
tatis eterne. Unde a nō p̄t aliqua
diffusio cogitari maior illa videlz
in q̄ diffundens cōmunicat alteri
totā substātiā a naturā. Nō igitur
sūmū bonū esset fire vel intellectu
illā capere poss̄. Si igitur potes
mentis oculo cōtueri puritatē bo-
nitatis / q̄ est actus purus p̄ncipiū
caritative dilectionis amore gra-
tuito. et debito / a ex vtroqz p̄mix-
to. q̄ est diffusio plenissima p mo-
dum natuē a volūtatis / q̄ est diffu-
sio p modū verbi in q̄ oia dicuntur
et p modū doni in q̄ cetera dona
donantur / potes vidē p sūmā boni
cōmunicabilitatē. necesse eē trini-
tatē patris a filij a spūss̄. In qb?
necesse est ppter summā bonitatē
esse sūmā cōmunicabilitatē / et ex
sūma cōmunicabilitate sūmā con-
substantialitatē. a ex sūma cōsub-
stantialitate sūmā cōfiguralitatē.
a ex hys sūmā cōequalitatē / ac p
hoc sūmā cōeternitatē. atqz ex
omnib? p̄dictis sūmā cōmunitatez
q̄ vnus est in altero nec-
cessario p sūmā cōmunitatē
et vn? opatur cū alio p om̄imodā
indiuisionē sb̄stātie a vtutis a ope-
rationis ipsius b̄tissime trinitatis
Sed cū hec cōtemplaris. vide ne-
te existimes cōprehendē incōpre-

hēfibile. habes em̄ adhuc in hīs
 sex conditionib? cōsiderare quod
 vehemēter i stuporē amirationis
 indicat oculū mentis tue. **N**ā ibi
 est sūma cōmunicabilitas cū pso
 narū ppetate. sūma cōsubstāialis
 tas. cū ypostasū pluralitate. sūma
 cōfiguralitas cū discreta psonalis
 tate/sūma cōeqlitas cū ordine/sū
 ma cōeternitas/ cū emanatione/
 sūma cōmunitimitas cū emissionē
Quis ad tantorū mirabiliū aspec
 tū nō cōsurgat in amirationē? **S**
 hec oīa certissime intelligim? esse
 in beatissima trinitate si leuamus
 paulos ad supercellētissimā boni
 tate **S**i em̄ ibi est sūma cōmunica
 tio est vera diffusio si vera ē ibi ori
 go vera distinctio. **E**t qz totū cō
 municatur nō ps. idē ipsuz datur
 qd̄ habetur/et totū **I**git̄ emanās
 et pducēs/et distinguūtur ppetas
 tibus/et sunt eēntialit̄ vnū **Q**uia
 igitur distinguūtur ppetatibus
 ideo habēt psonales ppetates. et
 ypostasuz pluralitatē a originis
 emanationē. ordinē/nō postero
 ritatis s; originis/et emissionē nō
 localiter mutationis/ s; ḡtuite in
 spiationis. p rationē auctoritatis
 pducētis quā habet mittens re
 spectu missi. **Q**uia vero sunt vnū
 substātaliter. ideo oportet qz sit
 vnitās in eēntia a forma a digni
 tate a eternitate a existētia a mar
 cūseptibilitate. **D**ū ergo hec p se
 singillatī cōsiderans. habes vnde
 veritatē cōtēpleris **D**ū hec ad in
 uicē confers. habes vnde in admi

rationē altissimā suspendaris. **E**t
 ideo vt mens tua p admirationē i
 admirabilē ascendat cōtēplatio
 nē. hec simul sūt cōsiderāda **N**ā
 cherubin h̄ designāt / q̄ se mutuo
 aspiciēbāt **N**ec h̄ vacat a misteio
 qz respiciēbant se veris vultib? in
 ppiatorū/ vt verificet̄ illud qd̄
 dicit dñs in iohāne. **H**ec est dita
 eterna vt cognoscāt te vt solum
 vey deū. et quē misisti ihesu xpm
Nā admirari debem? nō solū con
 ditiones dei eēntiales a psonales
 in se. v; etiā p cognitionē ad sup
 mirabilē vmonē dei a hoīs/ in vni
 tate persone chzisti. **S**i em̄ che
 rub es/ eēntialia dei cōtēplando a
 miraris/ qz simul est dñm eē/ pris
 mū et nouissimū/ eternū a presen
 tissimū/ simplicissimū a maximum
 seu icāuscēptū. totū vbiqz a nusqz
 cōprehensū/ actualissimū et nūqz
 motū. pfectissimū a nihil habens
 supfluū nec diminutū/ et tñ imen
 sum a sine tmino infinitū. summe
 vnū a tamē omnimodū. vt oīa in se
 habēs vt oīs v̄tus vt oīs veritas
 vt oīs bonū **R**espice ad ppiā
 toriū a mirare qz in ipso pncipiū
 p̄mū iunctū est cū postremo. de
 cū hoīe sexto qz die formato. eter
 nū iunctū cū hoīe tpali/ in plenis
 tudine tpm de v̄gine nato/ simpli
 cissimū cū sūme cōposito. actua
 lissimū cū sūme passiuo a mortuo
 pfectissimū a imensuz cū modico.
 sūme vnū et omnimodū cū indiuis
 duo cōposito. et a ceteris distincto
 hoīe scz ihesu xpo **S**i autē alter

cherub es psonay ppa cōtemplā
do. et miraris cōmunicabilitatē eē
cū ppetate. et cōsubstānialitatē cū
pluralitate/ cōfigurabilitatē cū p
sonalitate. cōeqlitatē cū ordīne. et
eternitatē cū pductione/ cōmuni
timitatē cum emissione. qz filius
missus est a patre/ et spūscūs ab
vtroqz. qui tū semp est cū eis/ et
nūq̄ recedit ab eis. **R**espice in p
picatoziū. et mirare quia in xpō
stat psonalis vnio cū trinitate s̄
stantiay. et naturarum dualitate
stat om̄inoda cōsensio cum plura
litate voluntatū/ stat dei et homis
p̄dicatio/ cum pluālitate pro
prietatū. stat coadoratio cū plu
ralitate nobilitatū/ stat coexalta
tio sup oia cum pluralitate digni
tatū/ stat cōdominatio cum plura
litate potestātū. **I**n hac autē cōfi
deratione est pfectio illuminatio
nis mentis/ dū q̄h in sexta die viz
det hominē factū ad imaginē dei
Si em̄ imago dei est similitudo ex
pressissima/ dū mens nr̄a cōtem
platur in xpō filio dei/ qui est ima
go dei inuisibilis p naturā/ huma
nitatē nostrā tā miābilit̄ exaltatā.
tā ineffabiliter vnitā/ vidēdo siml
in vnū p̄mū a vltimū sūmū a imū/
circūferentia a centz. alpha a o
causatū a causā/ creatorē et crea
turā/ libzū scz scriptū int? a extra
iam puenit ad quandā rē pfectā
vt cū deo ad pfectionē suay illus
minationū in sexto gradu quasi i
sexta die pueniat/ nec aliquid iā
āplius restet. nisi dies requiei in

qua p mentis excessuz requiescat
humane menti^s perspicacitas/ ab
omni opere quod patrarat.

De excessu mentali a mistico in
quo requies datur intellectui af
fectu totaliter in deuz per excessū
transeunte.

Capitulū septimū

His igitur sex cōsideratio
nibus excursis tanq̄ sex
gdibus throni veri salo
monis quibus puenit ad pacem
vbi vr̄ pacific? in mēte pacifica
tanq̄ in interiori iherosolima re
quiescit/ tāq̄ etiā sex alis cherub/
quib? mens veri cōtēplatiui ple
na illustratione superne sapiētie
valeat sursū agi. tāq̄ etiā sex die
bus p̄mis in quib? mens exerci
tari habz/ vt tādē pueniat ad sab
batismū q̄etis. **P**ostq̄ mens nr̄a
cōtuita est deū extra se p̄estigia.
et in vestigijs intra se p̄ imaginē.
et in imagine sup se p̄ dīne lucis
similitudinē sup nos relucentē et
in ipsa luce h̄m q̄ possibile ē h̄m
statū vie. et exercitiū mentis nr̄e.
cum tandē in sexto gradu ad hoc
puenerit vt speculet̄ in principio
sūmo. et mediatore dei a hominū
ihesu xpō/ ea quoz similia in crea
turis nullaten? reperiri possūt et
que omnē p̄spicacitatez humani
intellectus excedūt. restat vt hec
speculando trāscendat a transeat
nō solū mundū istū sensibile. v̄z
etiā semetipsā/ i q̄ tūstū xp̄s ē via
a ostiū/ xp̄s ē scala a vehiculū tāq̄

aspiciatoriu sup arcā dei colloca-
 tū. a sacramētū a secul absconditū
 Ad qđ aspiciatoriu qđ aspiciat ples-
 na cōuersione uultus/aspiciendo
 eū in cruce suspensū/ p fidē spem
 et caritatē/ deuotionē/ amirationē
 exultationē/ aspiciationē/ laudē et
 iubilationē/ pascha hoc est trans-
 fitū cū eo facit/ vt p virgā crucis/
 trāseat mare rubrū ab egipto in-
 trans desertum vbi gustet māna
 absconditū. et cū xpō req̄seat in
 in tumulto/ qđ si exteri? mortu?/ sen-
 tiens tū quātū possibile est scđm
 statū vie/ qđ in cruce dictū est las-
 tromi coherētū xpō. hodie mecum
 teris in paradiso. Qđ etiā ostensum
 est beato franciscō cū in excessu cō-
 tēplationis. in mōte excelso/ vbi
 hec qđ sc̄pta sunt mente tractauit/
 apparuit seraph ser alay in cruce
 cōfixus. vt ibidē a socio eius. qui
 tunc cū eo fuit/ ego et plures alij
 audiuimus. vbi in deū transijt p
 cōtēplationis excessū. et positus ē
 in exēplū pfecte cōtēplationis. sic
 aut p̄us fueāt actionis. tāq̄ alter
 iacob a israhel/ vt oēs viros spūa-
 les deus per eū iuitaret ad hmōi
 transitū et mētis excessum magis
 exēplo q̄ verbo. In h̄ autē trāsitū.
 si sit pfectus. oportet qđ relinquā-
 tur oēs intellectuales opationes/
 et apex affect? totus trāfferatur. et
 trāfformet in deū. hoc aut est mis-
 ticā secretissimū qđ nemo nouit
 nisi qui accipit. nec accipit nisi qđ
 desiderat. nec desiderat/ nisi quem
 ignis spūscā medullit? inflāmat.

quā xp̄s misit in terrā. Et ideo dē
 ap̄ls. hanc mysticā sapiam eē per
 sp̄m sc̄m reuelatā. Qm̄ igit? ad h̄
 nihil potest natura. modicū p̄t in-
 dustria. pay est dādū inq̄sitioni.
 a multū vncioni. pay dandū est
 lingue/ et plurimū interne leticie.
 pay dandū est verbo scripto. et
 totū dei dono sc̄ spūscō. pay aut
 nihil dandū est creaturē et totum
 creaturā eēntie/ patriā filio a sp̄a
 ritūscō dicēdo cū dionisio ad deū
 trinitatē. **T** trinitas supēntialis a
 sup deus. et sup bon? et sup opti-
 me xp̄ianoy īsp̄ctōe theosophie
 dirige nos in mysticoy eloquiōy
 sup incognitū a sup lucentē a sup
 limissimū verticē. vbi noua a abso-
 luta a icōūtibilia theologie myste-
 ria scđm sup lucentē abscondūtur
 occulte doctis silentij caliginē/ in
 obscurissimo/ qđ est sup manifestis-
 tissimū sup splendentē/ a in qđ ōne
 fluet a inuisibiliū sup beatorū splē-
 doribus sup implentē inuisibiles
 intellect? hoc ad deū. Ad amīcū
 autē cui h̄ scribunt? dicat? cū eodē.
T Tu autē o amīcē cū mysticas vi-
 siones corroboreto itinē. et sens?
 desere a intellectuales opationes/
 a sensibilia a inuisibilia. a ōne nō
 ens a ens. et ad veritatē vt possibi-
 le est inscius restituē ip̄s? qui est
 sup ōne eēntiā a sc̄iaz. et em̄ te ip̄o
 a ōnibus inēsurabili a absoluto
 pure mētis excessu/ ad supēntias
 lem dīnaz tenebray radiū ōnia
 deserens. et ab ōnibus absolutus
 ascēdes. Si aut queris quō hec

fiant. interroga grā nō doctrinā
 desiderū nō intellectū. gemitū ora
 tionis nō studiū lectionis / spōsū
 nō magistrū / deū nō hominē / calig
 ginē nō claritatē. non lucē s; ignē
 totale inflāmantē. et in deū excessi
 vis vnitionib; / et ardētissimis af
 fectionib; trāfferentē. Qui quidē
 ignis de; est. et hui; camin; ē in
 iherlm; / et xp̄s hūc accendit in fer
 uore sue ardentissime passionis /
 quē solus ille vere p̄cipit qui dicit
 Suspendiū elegit aīa mea et mor
 tē ossa mea. Quā mortē q̄ diligit
 vidē p̄t deū / qz indubitāter rex ē
 nō videbit me hō et uiuet. **M**oria
 mur ergo et ingrediam; caliginē /
 iponam; silentiū sollicitudinib; .
 cōcupiscētis et fantasmatib; / trā
 scam; aī xp̄o crucifixo ex h; mūdo
 ad patrē / vt ostēso nob; prē / dica
 mus aī philippo sufficiat nob; **A**u
 diam; aī paulo. Sufficit tibi grā
 mea **E**xultem; aī dauid dicētes.
 Defecit caro mea et cor meū / deus
 cordis mei / et ps mea de; ineter
 nū **B**enedict; dñs in eternū. et di
 cat omnis populus fiat fiat ..

Expliat itinerariū mentis in
 deū sancti Bonaventurae ..

DEO GRATIAS

6

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Quod p[ro]p[ri]e

Inde p[ro]p[ri]e
aliqua dicitur
vnde dicitur

Est autem
quod dicitur
in scripturis

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur

Quod dicitur
in scripturis
quod dicitur